Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία
A Child Needs 2 Parents AMKE
www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180
ΔΟΥ : Νίκαιας
ΓΕΜΗ : 163404007000

Πειραιάς, 25.11.2026

Προς:

Chairperson Amina Bouayach

Global Alliance of National Human Rights Institutions (GANHRI)

Κοινοποίηση:

1. UN Committee on the Rights of the Child (CRC)
2. Ελληνική Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ)
3. Υπουργείο Δικαιοσύνης της Ελληνικής Δημοκρατίας

Θέμα: Προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών στις διαδικασίες γονικού χωρισμού στην Ελλάδα και ανάγκη αποτελεσματικής παρακολούθησης από τον Εθνικό Θεσμό Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε,

Η Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «Παιδί με 2 Γονείς», ελληνικός φορέας της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιείται στην προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού και της οικογενειακής ζωής, απευθύνεται στην Global Alliance of National Human Rights Institutions (GANHRI) προκειμένου να θέσει υπόψη σας ένα ζήτημα που θεωρούμε ότι υπερβαίνει τη συζήτηση σχετικά με επιμέρους επιλογές του ελληνικού οικογενειακού δικαίου και αφορά ευρύτερα την αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής των δικαιωμάτων του ανθρώπου από τους εθνικούς θεσμούς προστασίας τους.

Παναγή Τσαλδάρη 309
Νίκαια. ΤΚ: 18453
6977985471
6972055777
info@achildneeds2parents.gr
@achildneeds2parents.gr
@achildneeds2parents.gr
@achildneeds2parents

Ο φορέας μας έχει αναπτύξει θεσμική δραστηριότητα ενώπιον εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών οργάνων σχετικά με την εφαρμογή του οικογενειακού δικαίου, την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού μετά τον γονικό χωρισμό, την ανάγκη συλλογής αξιόπιστων δικαστικών δεδομένων και την αποτελεσματική εφαρμογή των σχετικών δικαστικών αποφάσεων.

Η παρούσα επιστολή δεν αποσκοπεί στο να ζητήσει από τη GANHRI να τοποθετηθεί επί του ουσιαστικού περιεχομένου της ελληνικής νομοθεσίας περί οικογενειακού δικαίου. Επιθυμούμε, αντιθέτως, να αναδείξουμε ένα ευρύτερο θεσμικό ερώτημα: πώς μπορεί ένας Εθνικός Θεσμός Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων να αξιολογήσει αποτελεσματικά την πραγματική προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών όταν οι αρμόδιες κρατικές αρχές δηλώνουν ότι δεν διαθέτουν συστηματικά και δομημένα στοιχεία σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των κρίσιμων δικαιωμάτων στην πράξη.

1. Το διαπιστωμένο κενό δεδομένων

Το ζήτημα έχει πλέον αποκτήσει αντικειμενική θεσμική βάση. Κατόπιν αιτήματος που είχε υποβάλει η ΑΜΚΕ μας και σχετικού κοινοβουλευτικού ελέγχου, το ελληνικό Υπουργείο Δικαιοσύνης, με το υπ' αρ. 238/14.10.2026 έγγραφό του, αναγνώρισε ότι, μολονότι μέσω του JustStat συλλέγονται στατιστικά στοιχεία για τη δικαστηριακή ύλη, η συγκεντρωτική και διακριτή συλλογή στοιχείων σχετικά με αποφάσεις γονικής μέριμνας, καθημερινής φροντίδας και επικοινωνίας, ανά έτος και δικαστήριο, δεν είναι σήμερα εφικτή. Οι σχετικές πληροφορίες περιέχονται στο σώμα των δικαστικών αποφάσεων, αλλά δεν καταγράφονται ως διακριτά δομημένα πεδία στο σχετικό πληροφοριακό σύστημα.

Το ίδιο Υπουργείο ανέφερε ότι κατά την περίοδο 2021-2026 εκδόθηκαν 73.582 αποφάσεις οικογενειακού δικαίου, επισημαίνοντας ότι η εξαγωγή των κρίσιμων πληροφοριών θα απαιτούσε αναλυτική εξέταση μεγάλου αριθμού αποφάσεων. Αυτό δημιουργεί ένα κρίσιμο έλλειμμα ανθρώπινων δικαιωμάτων: η Πολιτεία γνωρίζει τον συνολικό όγκο της δικαστηριακής δραστηριότητας, αλλά δεν διαθέτει αντίστοιχη συστηματική εικόνα για τα αποτελέσματά της για τα παιδιά.

Δεν είναι, συνεπώς, σήμερα δυνατό να αξιολογηθεί συστηματικά:

- πώς εφαρμόζεται στην πράξη η γονική μέριμνα,
- πώς κατανέμεται η καθημερινή φροντίδα,

- ποια είναι η πραγματική έκταση της επικοινωνίας των παιδιών με τους γονείς τους,
- πόσο συχνά και με ποιες εγγυήσεις ακούγονται τα παιδιά,
- πόσο συχνά χρησιμοποιούνται κοινωνικές ή ψυχολογικές αξιολογήσεις,
- πόσο χρόνο διαρκούν οι διαδικασίες και
- κατά πόσον οι σχετικές δικαστικές αποφάσεις εφαρμόζονται πραγματικά.

2. Γιατί πρόκειται για ζήτημα δικαιωμάτων του παιδιού

Το ζήτημα δεν είναι πρωτίστως στατιστικό. Τα άρθρα 3, 9, 12 και 18 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού συγκροτούν ένα πλέγμα προστασίας που αφορά το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, τη σχέση του με τους γονείς του, το δικαίωμά του να ακούγεται και τις κοινές ευθύνες των γονέων.

Επιπλέον, στις καταληκτικές παρατηρήσεις CRC/C/GRC/CO/4-6 του 2022, η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού απηύθυνε συγκεκριμένες συστάσεις προς την Ελλάδα σχετικά με την άσκηση των γονικών ευθυνών μετά τον χωρισμό.

Η αποτελεσματική παρακολούθηση των υποχρεώσεων αυτών προϋποθέτει τη δυνατότητα αξιολόγησης της εφαρμογής τους στην πράξη.

3. Επαναλαμβανόμενες ενδείξεις λειτουργικών προβλημάτων

Το έλλειμμα επίσημων δεδομένων αποκτά ιδιαίτερη σημασία εξαιτίας της ύπαρξης επαναλαμβανόμενων νομολογιακών και εμπειρικών ενδείξεων.

Η μελέτη τεκμηρίωσης της ΑΜΚΕ μας για τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου καταγράφει, σε ελληνικές υποθέσεις που εκτείνονται σε χρονικό διάστημα άνω των δύο δεκαετιών, επανεμφανιζόμενα ζητήματα σχετικά με τη διάρκεια των διαδικασιών, την εκτέλεση των αποφάσεων, την προστασία της επικοινωνίας, τις διαδικαστικές εγγυήσεις, τις πραγματογνωμοσύνες και την ακρόαση των παιδιών.

Παράλληλα, διαφορετικές εμπειρικές έρευνες, μεταξύ των οποίων πρωτογενής ανάλυση 431 δικαστικών αποφάσεων του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, έρευνα αποφάσεων του Πρωτοδικείου Πειραιώς και ακαδημαϊκή ποιοτική έρευνα σχετικά με τις εμπειρίες χωρισμένων

γονέων μετά τον εθνικό Ν. 4800/2021, παρέχουν πρόσθετες ενδείξεις που δικαιολογούν συστηματική διερεύνηση.

Δεν παρουσιάζουμε τις πηγές αυτές ως απόδειξη γενικευμένης παραβίασης ούτε ως πανελλαδικά αντιπροσωπευτικές. Ακριβώς το αντίθετο: οι περιορισμοί τους αναδεικνύουν γιατί είναι αναγκαία μια ανεξάρτητη, συστηματική και πανελλαδική αξιολόγηση.

4. Η ιδιαίτερη σημασία του ελληνικού Εθνικού Θεσμού Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Η Ελληνική Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου έχει ήδη ασχοληθεί ιστορικά με τα ζητήματα αυτά.

Ήδη στις Παρατηρήσεις της επί της 3ης Περιοδικής Έκθεσης της Ελλάδας σχετικά με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού το 2008 είχε επισημάνει, μεταξύ άλλων, ζητήματα σχετικά με την εφαρμογή της ακρόασης του παιδιού, την ανάγκη λειτουργίας οικογενειακών δικαστηρίων και κοινωνικών υπηρεσιών που είχαν προβλεφθεί από τον εθνικό Ν. 2447/1996. Δεκαοκτώ χρόνια αργότερα, παραμένει δυσχερής η συστηματική αποτίμηση του βαθμού στον οποίο οι παλαιότερες αυτές θεσμικές επισημάνσεις έχουν αντιμετωπιστεί.

Για τον λόγο αυτό απευθυνθήκαμε ήδη στην ΕΕΔΑ ζητώντας, μεταξύ άλλων, την παρέμβασή της για:

- τη δημιουργία δομημένων και συγκρίσιμων δεδομένων οικογενειακής δικαιοσύνης,
- την περιοδική δημοσιοποίηση ανωνυμοποιημένων δεικτών,
- την πραγματοποίηση αντιπροσωπευτικής μελέτης της δικαστηριακής πρακτικής,
- την αξιολόγηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου πριν από νέες ουσιαστικές μεταβολές και
- την παρακολούθηση της προστασίας κρίσιμων δικαιωμάτων του παιδιού.

5. Το ζήτημα που θέτουμε ενώπιον της GANHRI

Γνωρίζουμε και σεβόμαστε πλήρως τη διαφορετική θεσμική αποστολή της GANHRI και δεν ζητούμε να λειτουργήσει ως μηχανισμός εξέτασης ατομικών υποθέσεων ή ως όργανο εποπτείας του ελληνικού οικογενειακού δικαίου.

Θέτουμε ενώπιόν σας ένα στενότερο αλλά, κατά την εκτίμησή μας, θεμελιώδες ζήτημα για τον ρόλο των NHRIs:

Μπορεί να υπάρξει αποτελεσματική εθνική παρακολούθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου όταν το κράτος δεν συλλέγει τα δεδομένα που απαιτούνται για να διαπιστωθεί εάν οι νομοθετικές και δικαστικές εγγυήσεις λειτουργούν στην πράξη;

Η GANHRI έχει ως βασικό αντικείμενο την ενίσχυση των Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και της ικανότητάς τους να προστατεύουν και να προάγουν αποτελεσματικά τα ανθρώπινα δικαιώματα σύμφωνα με τις Paris Principles.

Στο πλαίσιο αυτό, θεωρούμε ότι η ελληνική περίπτωση μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο case study ενός ευρύτερου θεσμικού προβληματισμού σχετικά με το evidence-based human rights monitoring και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται ώστε οι NHRIs να μπορούν να αξιολογούν όχι μόνο την τυπική ύπαρξη νομοθετικών εγγυήσεων, αλλά και την πραγματική εφαρμογή τους. Αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία σε τομείς όπως η οικογενειακή δικαιοσύνη, όπου οι καθυστερήσεις και οι ελλείψεις στην εφαρμογή μπορούν να έχουν μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στη ζωή των παιδιών.

6. Αιτήματα

Με βάση τα παραπάνω, παρακαλούμε τη GANHRI και εσάς προσωπικά, υπό την ιδιότητά σας ως Chairperson, να εξετάσετε, στο μέτρο που εμπίπτει στον θεσμικό σας ρόλο, τη δυνατότητα:

1. Να θέσετε υπόψη της ΕΕΔΑ την παρούσα τεκμηρίωση και να ενθαρρύνετε θεσμικό διάλογο σχετικά με την ανάγκη συστηματικής και βασισμένης σε δεδομένα παρακολούθησης των δικαιωμάτων των παιδιών στις διαδικασίες γονικού χωρισμού.

2. Να αναδείξετε, στο πλαίσιο της αποστολής της GANHRI για την ενίσχυση των NHRIs, τη σημασία της πρόσβασής τους σε επαρκή, δομημένα και συγκρίσιμα δεδομένα και να εξετάσετε τη δυνατότητα ανταλλαγής καλών πρακτικών και ανάπτυξης συγκρίσιμων προσεγγίσεων ή δεικτών για την παρακολούθηση των δικαιωμάτων του παιδιού στα συστήματα δικαιοσύνης.

3. Να μας ενημερώσετε για τυχόν υφιστάμενες κατευθυντήριες γραμμές, καλές πρακτικές ή εμπειρίες άλλων NHRIs που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στην Ελλάδα.

Επιδιώκουμε, επομένως, να συμβάλουμε στη δημιουργία των προϋποθέσεων ώστε η αξιολόγηση του ελληνικού πλαισίου από τα αρμόδια εθνικά όργανα να είναι ανεξάρτητη, αντικειμενική, παιδοκεντρική και βασισμένη σε πραγματικά δεδομένα.

Η προσέγγισή μας δεν αντιμετωπίζει το ζήτημα ως αντιπαράθεση μεταξύ μητέρων και πατέρων. Στο επίκεντρο βρίσκεται το παιδί και η πρακτική προστασία των δικαιωμάτων του, με εξατομικευμένη αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντός του και πλήρη προστασία στις περιπτώσεις όπου εγείρονται τεκμηριωμένοι ισχυρισμοί βίας ή κακοποίησης.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για να σας διαβιβάσουμε το σύνολο της σχετικής τεκμηρίωσης και, εφόσον το κρίνετε χρήσιμο, να παρουσιάσουμε αναλυτικότερα τα ζητήματα που αναδεικνύονται από την ελληνική εμπειρία.

Με εκτίμηση,

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΜΚΕ «Παιδί με 2 Γονείς»

Γιάννης Ζαχαράτος, Πρόεδρος Δ.Σ.

Τηλ.: +30 6977985471, email: info@achildneeds2parents.gr

https://www.achildneeds2parents.gr/

Σχετικά και πηγές τεκμηρίωσης

Α. Διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο

1. Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, ιδίως τα άρθρα 3, 5, 9, 12 και 18.

2. Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, καταληκτικές παρατηρήσεις για την Ελλάδα, CRC/C/GRC/CO/4-6, 28 Ιουνίου 2022.

Β. Ελληνική νομοθεσία

3. Ν. 2447/1996 (ΦΕΚ Α΄ 278/30.12.1996), ιδίως τα άρθρα 48 έως 50 για τα ειδικά τμήματα οικογενειακού δικαίου και τις κοινωνικές υπηρεσίες στα πρωτοδικεία.

4. Ν. 4800/2021 (ΦΕΚ Α΄ 81/21.5.2021), «Μεταρρυθμίσεις αναφορικά με τις σχέσεις γονέων και τέκνων, άλλα ζητήματα οικογενειακού δικαίου και λοιπές επείγουσες διατάξεις»

Γ. Ακαδημαϊκές εργασίες και Μελέτες του «Παιδί με 2 Γονείς»

5. Θωμάς-Χρήστος Ευσταθίου, «Η νομολογία μετά τον Ν. 4800/2021 αναφορικά με τη συνεπιμέλεια των ανήλικων τέκνων», Π.Μ.Σ. Αστικό δίκαιο της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Σεπτέμβριος 2025.

6. Βικτώρια Φριζή, «Ψυχολογικές και νομικές εμπειρίες αποξενωμένων και μη αποξενωμένων χωρισμένων γονέων από τη δική τους οπτική γωνία στην Ελλάδα μετά τον Ν. 4800/2021» μεταπτυχιακή εργασία, ΠΜΣ Ψυχιατροδικαστικής, Τμήμα Ιατρικής ΕΚΠΑ, Δεκέμβριος 2025.

7. Έρευνα Δικαστικών Αποφάσεων Οικογενειακών Διαφορών Πρωτοδικείου Πειραιώς, ΑΜΚΕ Παιδί με 2 Γονείς, 2022.

8. ΑΜΚΕ «Παιδί με 2 Γονείς», μελέτη τεκμηρίωσης «ΕΔΔΑ και προστασία οικογενειακής ζωής», 2026.

Δ. Θεσμικά έγγραφα

9. Υπουργείο Δικαιοσύνης, έγγραφο με αρ. πρωτ. 238/14.10.2026.

10. Παρατηρήσεις της ΕΕΔΑ επί της 3ης Περιοδικής Έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού (2008).

11. Παρέμβαση προς την ΕΕΔΑ της 23.11.2026 του «Παιδί με 2 Γονείς».